Qaraqalpaq til biliminde frazeologizmlerdiń izertleniwi

Tayarlaǵan: Nurımbetova Sarbinaz Keunimjay qızı

Sabaqtıń maqseti — izertlewdi “kóriw”

01

DEREK

Ilimiy miynetler

Frazeologiya boyınsha tiykarǵı ilimiy miynetlerdi tanıw.

02

BAǴDAR

Tarmaqlarǵa bóliw

Izertlewlerdi leksika, stilistika, leksikografiya hám salıstırmalı til bilimi baǵıtlarına bóliw.

03

ÁMELIYAT

Dálillew hám pikir

Oqıwshını derekpen islewge, dálillewge hám pikir almasıwǵa baǵdarlaw.

Made with GAMMA

WAQIT DINAMIKASI

90 minut

0–10 min	“Frazeologizm izinen” interaktiv oyını
10–20 min	Túsiniklerdi aktivlestiriw
20–35 min	Izertleniw tariyxına mini-lekciya.
35–58 min	Ilimpazlar hám sózlikler menen toparlıq jumıs.
58–76 min	“Izertlew kartası” hám salıstırmalı analiz.
76–90 min	Kreativ laboratoriya, refleksiya, bahalaw.

Made with GAMMA

0–10 MIN | KIRISIW OYINI

“Frazeologizm izinen”

Oqıtıwshı: taxtada 3 obrazlı turaqlı sóz dizbegin beredi; “Bul sózler neni bildiredi?” dep soraydı.

Student: jeke pikirin jazadı, keyin jup penen salıstıradı.

Juwmaq: mánini sózbe-sóz emes, tutas halda túsiniw frazeologizmniń belgisi ekenligin baǵdarlaw.

10–20 MIN | TÚSINIKLERDI AKTIVLESTIRIW

Úsh túsinik

OBYEKT — Frazeologizm: Turaqlı sóz dizbegi, pútin leksikalıq mánige iye birlik;
Mısalı: “it penen pıshıqtay”, “tóbesi kókke jetiw”.
PÁN — Frazeologiya: Tildiń turaqlı sóz dizbeklerin úyreniwshi ilim tarawı; izertlew obyekti, semantikası hám stillik qásiyeti.
METOD — Frazeografiya: Frazeologiyalıq sózliklerdi dúziw teoriyası hám ámeliyatı; sózlik maqalaların dúziw, túsindiriw metodikası.

Tapsırma: hár atamaǵa bir sózlik, bir mısal yamasa bir soraw qosıń.
Metod: “Bilemen — soraw beremen — dálilleymen” úshligi.

Made with GAMMA

20–35 MIN | MINI-LEKCIYA

Qaraqalpaq frazeologiyasınıń izertlew jolı

E. Berdimuratov

Qaraqalpaq tiliniń frazeologiyası leksika tarawı menen baylanısta úyrenedi.

A. Bekbergenov

Frazeologizmlerdiń stillik qollanılıw ózgesheliklerin anıqlaǵan.

J. Eshbaev hám T. Djumamuratov

Frazeologiyalıq sózlikler dúziwge úles qostı.

Mini-texnika

Waqıya emes, baǵıtlar boyınsha “izertlew jolın” sızıw.

Made with GAMMA

35–47 MIN

“Ilimpazlar galereyası”

Toparlarǵa izertlew baǵıtları tarqatıladı: leksika, stilistika, sózlik dúziw, salıstırmalı izertlew.

Hár topar bir ilimpazdıń úlesin 3 bólimde tanıstıradı:

- **kim?**
- **ne úyrendi?**
- **ne ushın áhmiyetli?**

MONOGRAFIYA

G. Aynazarovanıń teńles eki komponentli frazeologizmler haqqındaǵı monografiyası mánilik hám stillik ózgesheliklerdiń izertleniwine mısal boladı.

Made with GAMMA

47–58 MIN

Sózlikler — til ǵaziynesiniń kartası

J. Eshbaevtıń

Qısqasha frazeologiyalıq sózligi hám mektep oqıwshılarına arnalǵan russha–qaraqalpaqsha sózlik atap ótilgen.

S. Nawrızbaeva

Qaraqalpaqsha–russha sózlikte frazeologizmlerdiń beriliwin izertledi.

Q. Paxratdinov hám Q. Bekniyazov

Frazeologizmler mánilerin túsindiriwge baǵdarlanǵan sózlikler dúzdi.

Toparlıq tapsırma

“Bir frazeologizm — bir sózlik maqalası” mini-formatın dúziw.

58–68 MIN | SALISTIRMALI ANALIZ

“Izertlew kartası”

Leksikalıq taraw

Frazeologizmlerdiń sózlik quramdağı ornı, komponentler baylanısı.

Stilistika hám obrazlılıq

Kórkem shıǵarmadağı ekspressivlik, emociyalıq boyaw.

Leksikografiya (Frazeografiya)

Sózlikler dúziw, túsindiriw hám qollanbalar jaratıw.

Awdarma hám salıstırmalı til bilimi

Basqa tiller menen semantikalıq teńligin anıqlaw.

OQÍTÍWSHÍ ROLI

Baǵdarlawshı

Oqıtıwshı tayar juwap bermeydi. Toparlarǵa mısallar usınıp soraydı:

> “Bul dálil qaysı ilimiy baǵıtqa tiyisli?”

Toparlar óz baǵıtın bir mısal hám bir izertlew sorawı menen bayıtadı.

Made with GAMMA